

Ondanks al het gepraat over ‘woke’ heeft de culturele elite de ongelijkheid juist bestendigd

Posted on 22 januari 2026 by Arie Graafland

Woke. In *Wynia's Week* is er al vaak over geschreven. In de bespreking van boeken als [Woke, Inc.](#) van Vivek Ramaswamy, [The Parasitic Mind](#) van Gad Saad, [Cynical Theories](#) van Helen Pluckrose en James Lindsay, en in de essays van Douglas Murray. Is het onderwerp nog steeds relevant? Een korte blik om ons heen volstaat om die vraag bevestigend te beantwoorden.

Een nieuwe elite

Onlangs verscheen [We Have Never Been Woke](#) van de Amerikaanse socioloog Musa al-Gharbi. De titel is prikkelend. Zijn we nu wel of niet ‘woke’? Het antwoord schuilt in de ondertitel: *The Cultural Contradictions of a New Elite*. Al-Gharbi stelt expliciet dat zijn boek niet primair over woke-ideeën gaat, maar over een nieuwe elite die hij aanduidt als ‘symbolische kapitalisten’.

Het zijn mensen die hun eigenbelang effectief weten te organiseren in de taal van sociale rechtvaardigheid. Status, toegang, netwerken en culturele legitimiteit worden gepresenteerd als morele inzet voor anderen. *Social justice* fungeert zo als moreel kapitaal.

Het begrip symbolisch kapitaal is afkomstig van de Franse socioloog Pierre Bourdieu, die beschreef hoe sociale klassen zich onderscheiden via taal, smaak, opvoeding en culturele codes. Symbolische kapitalisten werken niet met hun handen, maar met woorden, data, beleid en organisatievormen. Het zijn academici, journalisten, consultants en beleidsmakers: professionals in betekenisproductie.

Daar – en vrijwel uitsluitend daar – bevinden zich de woke-ideeën. Niet bij de loodgieter.

Sociologie zonder moreel oordeel

Al-Gharbi beoordeelt woke niet normatief. De inhoud van de ideeën interesseert hem nauwelijks. Zijn aandacht gaat uit naar de sociale en politieke claims die onder het label 'social justice' worden gepresenteerd. Wie er gelijk heeft, laat hij in het midden. Die afstand maakt zijn analyse juist overtuigend.

In eliteonderzoek kijken we vaak automatisch naar figuren als Jeff Bezos of Elon Musk. Culturele elites blijven buiten beeld. Al-Gharbi kiest voor een symmetrische benadering: iedereen krijgt dezelfde sociologische behandeling. In die zin sluit zijn ondertitel aan bij het werk van Bruno Latour, die pleitte voor een antropologie die de eigen samenleving met dezelfde afstand benadert als een vreemde cultuur.

Symboliek overschaduwde realiteit

Tijdens de covidpandemie en na de moord op George Floyd zag Al-Gharbi hoe de culturele elite zich zichtbaar solidair verklaarde met gemarginaliseerde groepen, terwijl de feitelijke ongelijkheid toenam. Het leek alsof de concrete werkelijkheid oploste in symboliek. Hij vergelijkt dit met Jean Baudrillards stelling dat de Golfoorlog vooral als mediaspektakel bestond: beelden, commentaren en morele duidingen overschaduwden de materiële realiteit.

Zo functioneert ook woke vooral als symbolisch kapitaal. In de geest van Bourdieu concludeert Al-Gharbi dat de culturele elite eerder heeft bijgedragen aan het

bestendigen van ongelijkheid dan aan het verminderen ervan. Er gaapt een kloof tussen wat zij zegt en wat zij doet.

Van Arizona naar New York

Al-Gharbi groeide op in een klein stadje in Arizona, nabij de Mexicaanse grens. Hij studeerde aan een regionale universiteit en werkte daarnaast. Pas later promoveerde hij aan Columbia University in New York. Die overgang van periferie naar elitecentrum vormt de ervaringsbasis van zijn boek.

Wat hem vooral opviel was het volledig genormaliseerde raciale en sociale systeem van New York. De schoonmaker is zwart. De oppas is zwart of Latino. De hond wordt uitgelaten door een immigrant. Hotels draaien op dezelfde groepen. Het is de onzichtbare infrastructuur van het moreel zelfbewuste stadsleven.

Morele zekerheid en blinde vlekken

Een verklaring voor de opkomst van woke wordt gezocht in de feminisering van academische elites. Universiteiten, grote kantoren en redacties tellen inmiddels meer vrouwen dan mannen. Daarmee verschuiven dominante waarden: empathie boven rationaliteit, veiligheid boven risico, consensus boven competitie. Polemisch geformuleerd, maar sociologisch niet irrelevant.

Morele zekerheid gaat hier samen met structurele onverschilligheid. In de jaren negentig woonde ik zelf in Manhattan. Aanvankelijk zie je elke dakloze, maak je contact. Na verloop van tijd verdwijnen zij uit het blikveld. Niet omdat het went, maar omdat het systeem zo functioneert.

Precies dat beschrijft Al-Gharbi: een omgeving waarin morele superioriteit samengaat met sociale blindheid. Dat patroon verschilt per regio, ook in Nederland. De Randstad functioneert anders dan het noorden of zuiden. Culturele verschillen doen ertoe.

BLM, Covid en NIMBY

Tijdens de pandemie probeerde New York daklozen te spreiden vanwege besmettingsgevaar. De stad stemde massaal op Clinton en Biden, en sprak zich luid uit voor Black Lives Matter. Maar toen opvanglocaties naar welgestelde wijken

werden verplaatst, volgde direct protest: *not in my backyard*. De zwarte dakloze voor de eigen deur bleef onzichtbaar.

Dit patroon keert terug bij woke-activisme rond klimaat, Gaza en andere morele dossiers. Het morele gelijk legitimeert uitzonderingsposities. Wat voor anderen geldt, geldt niet voor henzelf. En de samenleving accepteert dat.

De verkiezing van Donald Trump verbaasde Al-Gharbi niet. Hij pleit ervoor Trump serieus te nemen. Op Columbia University heerste na de verkiezingsnacht vooral morele zelfverzekerdheid. Studenten verklaarden zich getraumatiseerd en niet in staat colleges te volgen. Niemand vroeg zich af of de portier of conciërge recht had op een hersteldag.

Stilte

Op elitecampussen heerst momenteel stilte. Genderstudies trekken volle zalen; massaal geweld elders roept nauwelijks reactie op. Terwijl leeftijdgenoten in Iran hun leven riskeren, blijft het stil bij de westerse intelligentsia.

Ook in Nederland overheerst voorzichtigheid. Woke-links, met zijn vanzelfsprekende morele superioriteit en selectieve verontwaardiging, is dominant geworden in grote delen van het publieke debat. Dat is geen randverschijnsel meer, maar een structureel kenmerk van de hedendaagse culturele elite.

*Musa al-Gharbi, **We Have Never Been Woke. The Cultural Contradictions of a New Elite**, Princeton University Press, 2024.*

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!